

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 64/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, Farská 12, Nitra, podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 3 Tk 2/2019 z 9. novembra 2020 a uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 123/2020 z 25. novembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Tk 2/2019 z 9. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tos 123/2020 z 25. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona v časti dokonaného a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona, pre ktorý mu bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-914/NKA-FP-ZA-2018 16. októbra 2018 vznesené obvinenie, a to na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti uznesenia o vznesení obvinenia.

3. Sťažovateľ bol uznesením okresného súdu č. k. 3 Tk 2/2019 zo 6. septembra 2019 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 77/2019 z 24. septembra 2019 podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku ponechaný vo väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „preventívna väzba“) pre účely súdnej časti trestného konania. Na základe žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bolo o jeho osobnej slobode následne právoplatne rozhodnuté napadnutým uznesením okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu. Okresný súd napadnutým uznesením (i) podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, (ii) podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a napokon (iii) podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal ani peňažnú záruku za nahradenie väzby sťažovateľa. Krajský súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

4. Sťažovateľ v úvode ústavnej sťažnosti namieta, že argumentácia krajského súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia sa opiera o závery z prípravného konania, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu zásad ústnosti a bezprostrednosti aplikovaných výlučne v súdnej časti trestného konania. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením taktiež hrubo zasiahol do zásady prezumpcie nevinoty, vyhládavacej zásady, zásady kontradiktórnosti, zásady rovnosti šancí pred súdom a zásady verejnosti, ak použil argumentáciu z prípravného konania, pričom nezobral do úvahy zmeny dôkaznej situácie, ktoré v konaní pred súdom prebehli. V uvedenom smere sťažovateľ argumentuje najmä časťami výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] z hlavného pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 1. júna 2020, doplnenej pri informatívnom výsluchu pred rozhodnutím o väzbe sťažovateľa 9. novembra 2020. Zároveň upozorňuje na procesné postavenie [REDAKOVANÉ], ktorý je podľa názoru sťažovateľa v procesnom postavení tzv. kajúcnika, resp. spolupracujúceho obvineného. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd, ako aj krajský súd dlhodobo prehliadajú zásadné zmeny vo výpovediach [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ tak zastáva názor, že v prípade jeho väzobného stíhania absentuje najmä prvá materiálna podmienka väzby spočívajúca v dôvodnosti trestného stíhania vedeného proti jeho osobe, a to aj po viac ako dvoch rokoch väzobného stíhania. Napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu neodôvodňujú väzbu žiadnymi konkrétnymi skutkovými okolnosťami, ako to vyžaduje čl. 5 dohovoru vrátane prislúchajúcej súdnej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Sťažovateľ na podklade príslušnej judikatúry ESLP ďalej argumentuje tým, že dôvody, ktoré stačia pre vzatie obvineného do väzby, už po určitom čase nepostačujú pre jej ďalšie trvanie.

5. Podľa názoru sťažovateľa je jeho väzba z ústavnoprávneho pohľadu absolútne neudržateľná, a preto navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru boli porušené napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ktoré zároveň navrhuje zrušiť. Vo vzťahu ku krajskému súdu žiada o priznanie finančného zadostučinenia vo výške 3 000 eur a priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na verejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

7. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

8. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

9. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom: a) zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom; b) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom; c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní; d) pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán; e) zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov; f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní.

10. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

11. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že: a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

12. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

III.

Predbežné prejednanie ústavnej sťažnosti a závery ústavného súdu

13. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojich základných práv a práv označených v bode 5 odôvodnenia tohto rozhodnutia napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, neprijal jeho písomný sľub a zároveň jeho väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a taktiež neprijal peňažnú záruku za nahradenie väzby sťažovateľa, a napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bola sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zamietnutá ako nedôvodná. V týchto súvislostiach je potrebné uviesť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta výlučne ústavnosť jeho väzby z pohľadu ním tvrdeného nenaplnenia základných podmienok väzby, a nie aj postup všeobecných súdov spočívajúci v nenahradení väzby ním navrhovanými prostriedkami, preto sa ústavný súd pri prieskume a posudzovaní napadnutých rozhodnutí osobitne nezaoberal prípadným nahradením väzby sťažovateľa.

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

14. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou, rovnako ako aj systém ochrany ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019).

15. Ústavný súd konštatuje, že Trestný poriadok v inštitúte sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhanej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu v sťažnosti, ktorú aj využil, a o jeho sťažnosti rozhodol napadnutým uznesením krajský súd. Ochranu základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám sťažovateľa tak bol v konkrétnom prípade oprávnený

a zároveň povinný poskytnúť krajský súd v rámci inštančného konania. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012, IV. ÚS 254/2020, IV. ÚS 427/2020, IV. ÚS 590/2020).

17. Právo na osobnú slobodu je okrem iného garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu kontrolu zákonnosti trvania jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadiť prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy korešponduje aj so sťažovateľom súčasne označenými právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018, IV. ÚS 427/2020).

18. Ako už bolo uvedené, ústavná ochrana základných práv garantovaných ústavou, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z dohovoru je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, resp. medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015, IV. ÚS 590/2020).

19. Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje

rozhodnutie, posudzovanie dôvodnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa je obmedzené výlučne na otázku, či sa krajský súd s argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je napadnuté uznesenie ústavnoprávne akceptovateľné.

20. Ústavný súd sa pre potreby náležitého posúdenia napadnutého uznesenia krajského súdu oboznámil aj s odôvodnením uznesenia okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, napr. IV. ÚS 350/09).

21. Okresný súd vo vzťahu k dôvodnosti trestného stíhania ako prvej materiálnej podmienky sťažovateľovho väzobného stíhania uviedol, že *„pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o vine, či nevine páchatel'a a preto sa aj dôkazy nevyhodnocujú takým spôsobom, ako je to v rámci meritórneho rozhodovania na hlavnom pojednávaní a nevyžaduje sa tu požiadavka úplnej istoty, ale stačí, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, naplňajú znaky konkrétnych trestných činov a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že na týchto sa podieľal i obvinený. Či budú zabezpečené a na hlavných pojednávaniach vykonané dôkazy postačovať na rozhodnutie o vine alebo nie, o tom bude rozhodovať súd na hlavnom pojednávaní po dôslednom vyhodnotení všetkých podstatných dôkazov.“*. Konkrétnu obavu z naplnenia dôvodu preventívnej väzby videl v tom, že trestnej činnosti, ktorá sa sťažovateľovi kladie za vinu, sa mal *„dopustiť aj napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/91/2011 zo dňa 05.12.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To/40/2018, bol už právoplatne uznaný vinným pre zločin vydierania v spolupáchatel'stve podľa § 20 k § 189 odsek 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorého výkon mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu dvoch rokov.“*. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ sa stíhanej trestnej činnosti mal dopustiť v skúšobnej dobe svojho predchádzajúceho odsúdenia pre úmyselný trestný čin.

22. Keďže nešlo o prvé rozhodnutie o väzbe sťažovateľa v rámci prebiehajúcej súdnej časti trestného konania, okresný súd v závere uviedol, že *„preventívna väzba má svoj dôvod v samotnej povahe predmetnej trestnej činnosti ako aj v jej opakovanosti, dlhodobosti, rozsahu a tiež aj význam a postavenie konkrétneho obžalovaného v skupine osôb, ktoré mali túto činnosť vykonávať a na ktoré už bolo konkrétne poukázané v doterajších väzobných rozhodnutiach, či už pri vzatí alebo pri ďalšom držaní vo výkone väzby.“*. Vo vzťahu k splneniu druhej materiálnej podmienky väzby tak okresný súd nepochybne poukázal aj na obsah skorších rozhodnutí o väzbe sťažovateľa, čo možno považovať za ústavnoprávne akceptovateľné najmä z dôvodu, že dôvod preventívnej väzby na rozdiel od iných väzobných dôvodov v priebehu akéhokoľvek trestného konania v zásade nemení svoju materiálnu podstatu, keďže tento väzobný dôvod je spravidla determinovaný určitými objektívnymi skutočnosťami existujúcimi už v čase spáchania skutku, na ktoré ďalšie plynutie času nemá akýkoľvek právne relevantný vplyv. Inými slovami povedané, ak je u obvineného konštatovaný dôvod preventívnej väzby preto, lebo sa v priebehu skúšobnej doby dopustil ďalšieho skutku, ktorý je v iniciálnych štádiách trestného konania orgánmi činnými v trestnom konaní právne kvalifikovaný ako trestný čin, táto skutočnosť je objektívne nemenná až do času meritórneho rozhodnutia o vine a treste. Snáď jedinou výnimku by v prebiehajúcom trestnom konaní mohlo predstavovať zrušenie skoršieho odsúdenia na podklade uplatnenia niektorého z mimoriadnych

opravných prostriedkov, čo však ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh neidentifikoval ani v rovine skutkových tvrdení.

23. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh následne zistil, že uznesenie okresného súdu bolo v inštančnom konaní podrobené prieskumu krajským súdom, ktorý sa s odôvodnením väzby sťažovateľa okresným súdom stotožnil, pričom v konkrétnych okolnostiach prípadu poukázal najmä na tieto skutočnosti. Z pohľadu dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa krajský súd uviedol, že spoluobžalovaný «*██████████ sa v prípravnom konaní k trestnej činnosti kladenej mu za vinu priznal. Opísal skutočnosti, za akých k tejto došlo, vrátane označenia osôb, ktoré sa mali na nej podieľať. Vypovedal o jeho vzťahu s obžalovaným ██████████, ktorý mu mal predostrieť svoj „nápad“ ohľadne pozemkov v okolí Zobora a Nitry, ktorých majitelia sú mŕtvi alebo nezvestní a ktoré by inak prepadli štátu. ██████████ mal preto navrhnúť obžalovanému ██████████, aby na týchto pozemkoch radšej zarobili oni. Obžalovaný ██████████ mal povedať obžalovanému ██████████, čo treba urobiť, zohnať človeka, na ktorého sa to prepíše a tento to potom predá. Obžalovaný ██████████ mal na to zabezpečiť obžalovaného ██████████, s ktorým sa predtým poznal a mal byť akože novým majiteľom. Z výpovede obžalovaného ██████████ vyplývajú aj ďalšie konkrétne skutočnosti ohľadne aktívneho konania obžalovaného ██████████, obžalovaného ██████████ a ďalších obžalovaných, ktorého sa mali dopustiť, kde mali mať vopred určené a rozdelené úlohy s úmyslom sa obohatiť.*». K dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa krajský súd uviedol, že rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o vine páchatela trestného činu, pričom bude vecou ďalšieho dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní, v akom rozsahu a vo vzťahu ku ktorým osobám dôjde k ustáleniu trestnej zodpovednosti týkajúcej sa stíhaného trestného činu. Dôvod preventívnej väzby sťažovateľa videl krajský súd predovšetkým v charaktere stíhaných trestných činov, vo vzťahu ku ktorým mal byť iniciátorom a zároveň najvyššie postaveným článkom skupiny práve sťažovateľ, pričom k faktickému zabráneniu pokračovania v trestnej činnosti došlo až jeho zadržaním.

24. K námietkam sťažovateľa o údajnom porušení základných zásad trestného konania tým, že krajský súd v odôvodnení citoval skutočnosti vyplývajúce z dokazovania vykonaného v prípravnom konaní napriek tomu, že trestná vec sa už nachádza v štádiu hlavného pojednávania, ústavný súd považuje za potrebné uviesť nasledujúce skutočnosti. Dokazovanie v predsúdnej a súdnej časti trestného konania nemožno minimálne do času meritórneho rozhodnutia súdu o vine a treste na hlavnom pojednávaní vnímať izolovane, keďže dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní v prípravnom konaní môžu byť za splnenia zákonných podmienok vykonané aj pred súdom prvého stupňa rozhodujúcim v merite veci. Môže sa tak stať napríklad vtedy, ak obžalovaný, resp. svedok na hlavnom pojednávaní využijú svoje právo odmietnuť, resp. odoprieť vypovedať; odchýlia sa od svojich predchádzajúcich výpovedí, a preto im budú zápisnice o týchto skorších výpovediach predložené ich prečítaním na vysvetlenie rozporov; svedok zomrie, stane sa nezvestným alebo nedosiahnuteľným; v prípravnom konaní išlo o neodkladný, resp. neopakovateľný úkon atď. Aj preto je vyšetrovací spis obligatórnou prílohou podanej obžaloby, a teda aj súd rozhodujúci o vine a treste na hlavnom pojednávaní ho má v celom rozsahu k dispozícii. Navyše sťažovateľom označené základné zásady, ktorých porušenie namieta, sa vzťahujú takmer výlučne na meritórne, nie procesné rozhodovanie v priebehu hlavného

pojednávania. Pripustením námietok sťažovateľa by ústavný súd *argumentum ad absurdum* pripustil taký výklad relevantných ustanovení Trestného poriadku, podľa ktorého by momentom podania obžaloby *de iure* prestali existovať dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní v rámci prípravného konania, čo by znamenalo nemožnosť rozhodnúť o ponechaní obvineného vo väzbe podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku, a to pre absenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, keďže v čase naznačeného procesného rozhodovania ešte spravidla žiadny dôkaz týkajúci sa vlastného predmetu trestného konania v rámci jeho súdnej časti vykonaný nebol.

25. Aj napriek skutočnostiam uvedeným v predchádzajúcom bode pozornosti ústavného súdu neuniklo, že z výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] citovanej v ústavnej sťažnosti nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa zmierňovali, resp. vylučovali a ktoré by krajský súd musel pred vydaním napadnutého uznesenia osobitným spôsobom zohľadňovať. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, podľa ktorej v prípade spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] ide o tzv. kajúcnika, resp. spolupracujúceho obvineného, je potrebné uviesť, že ústavný súd z ústavnej sťažnosti a jej príloh neidentifikoval akúkoľvek hmotnoprávnu, resp. procesnú výhodu, ktorú by tento spoluobžalovaný získal tým, že by v doterajšom priebehu trestného konania usvedčoval sťažovateľa. Ak by v konečnom dôsledku naznačená výhoda bola preukázaná, bude úlohou súdu rozhodujúceho o podanej obžalobe vysporiadať sa s vierohodnosťou výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] v kontexte všetkých ďalších vykonaných dôkazov, a to za súčasného pomeriavania výhod získaných týmto spoluobžalovaným s dôležitosťou a presvedčivosťou jeho výpovede vo vzťahu k prípadnému uznaniu viny sťažovateľa (rozsudok ESLP Adamčo v. Slovenská republika z 12. novembra 2019, č. 45084/14). Ústavný súd opakuje, že uvedené vyvažovanie bude potrebné uskutočniť najmä za situácie, ak by práve výpoveď spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] mala byť súdom posúdená ako rozhodujúca vo vzťahu k uznaniu viny sťažovateľa zo stíhanej trestnej činnosti.

26. Z okolností uvedených v bodoch 19 až 25 vyplýva, že posúdenie dôvodnosti vedeného trestného stíhania, ako aj ďalšieho trvania väzby sťažovateľa zo strany všeobecných súdov je ústavnoprávne udržateľné a navyše podporené konkrétnymi skutkovými okolnosťami, ktoré jasne a zreteľne poukazujú na reálnu a konkrétnu možnosť pokračovania v trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2021

Libor DUEA
predseda senátu